

U C H W A Ł A Nr XXXIII/ 215 /2021

Rady Miasta Rypin

z dnia 30 kwietnia 2021 roku

w sprawie: przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Rypin na lata 2021 – 2024.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U z 2020r. poz. 713 z późn. zm.¹⁾ , art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2020r. poz. 1876 z późn. zm.²⁾ oraz art. 6 ust. 1 i ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity Dz. U. z 2020r. poz. 1876 z późn. zm.³⁾ uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Rypin na lata 2021 – 2024 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Rypin.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta Rypin

Sławomir Malinowski

¹ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2020r. poz.1378.

² Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2020r. poz. 2369.

³ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2020r. poz. 956.

Załącznik do Uchwały Nr XXXIII / 215 / 2021

Rady Miasta Rypin

z dnia 30 kwietnia 2021 roku

**Program Przeciwdziałania
Przemocy w Rodzinie
oraz
Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
dla Miasta Rypin na lata 2021-2024**

WSTĘP	3
I. PRZEMOC W RODZINIE – PODSTAWY TEORETYCZNE	5
1. Definicja przemocy.....	6
2. Rodzaje, cykle, przyczyny i skutki przemocy	6
3. Regulacje prawne	8
II. ZJAWISKO PRZEMOCY W RODZINIE NA TERENIE MIASTA RYPIN	8
1. PROBLEM PRZEMOCY W PERSPEKTYWIE DANYCH ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO I REALIZACJI PROCEDURY „NIEBIESKIE KARTY” ORAZ DA- NYCH INSTYTUCJI DZIAŁAJĄCYCH NA TERENIE MIASTA RYPIN	9
Zespół interdyscyplinarny w Rypinie	9
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rypinie	10
Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rypinie	11
Lokalny Punkt Pomocy Pokrzywdzonym Przepęstwem- Fundacja Dies Mei	11
Komenda Powiatowa Policji w Rypinie	12
Prokuratura Rejonowa w Rypinie	13
Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Rypinie	14
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Rypinie	15
Placówki Oświatowe	15
III. CEL GŁÓWNY PROGRAMU, CELE SZCZEGÓŁOWE I WSKAŹNIKI	17
IV. REALIZACJA PROGRAMU	24
1. Adresaci Programu	24
2. Realizatorzy Programu	24
3. Przewidywane efekty realizacji programu	24
4. Czynniki gwarantujące właściwą realizację programu	25
5. Zagrożenia w realizacji działań	25
V. MONITOROWANIE I EWALUACJA	25
VI. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	25
VII. ZAKOŃCZENIE	26

WSTĘP

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, tworzy się w celu efektywnego przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenia jej negatywnych następstw w życiu rodzinnym i społecznym.

Jednym z kluczowych terminów niniejszego programu jest „rodzina”, która stanowi fundament społeczeństwa i bez niej trudno sobie wyobrazić jego funkcjonowanie. Rodzina, jako najważniejsze środowisko w życiu człowieka, kształtuje jego osobowość, poglądy i system wartości. Więzy łączące członków rodziny powinny być trwałe i opierać się na wzajemnym zaufaniu i poczuciu bezpieczeństwa.

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej w art. 18 i 71 wskazuje, że instytucja rodziny jest objęta szczególną ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej, a Państwo ma obowiązek uwzględnić jej dobro w swej polityce społecznej, zwłaszcza poprzez udzielanie szczególnej pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji społecznej.

Przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, a władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności. Zadaniem państwa jest ochrona rodziny przed zagrożeniami płynącymi z zewnątrz i wewnątrz, w tym zwłaszcza przed przemocą ze strony osób najbliższych. Rodziny dotknięte przemocą w rodzinie pozostają w trudnej sytuacji społecznej, co jest podstawą do udzielenia im szczególnej pomocy.

Zjawisko przemocy w rodzinie stało się przedmiotem kompleksowej regulacji ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, której celem jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a także inicjowanie i wspieranie działań polegających na podnoszeniu świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie.

Ustawa określa szereg zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie, jak również zasady postępowania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie. Powyższy akt prawny określa ponadto zadania własne gminy, do których w szczególności należy tworzenie systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych

Miasto Rypin podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Między innymi jednym z takich działań było powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego w Rypinie w ramach którego funkcjonują grupy robocze. Pomimo podejmowanych działań konieczne jest dalsze, systematyczne

podnoszenie standardu usług adresowanych do osób uwikłanych w problem przemocy. Wskazana jest dalsza pomoc odpowiednich służb do realizacji profesjonalnych działań z zakresu przeciwdziałania przemocy, a także działania w kierunku skutecznego pomagania osobom dotkniętym przemocą, jak i stosującym przemoc. Ważna jest też stała edukacja społeczeństwa, mająca na celu zmianę świadomości w kwestii negatywnych i szkodliwych stereotypów na temat stosowania przemocy, jak też roli kobiety i mężczyzny w życiu rodzinnym i społecznym. Między innymi służyć ma temu opracowywanie i realizacja programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Analiza prowadzonych działań wskazanych w Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020 pokazuje, iż założone kierunki działań były prawidłowe, a ich realizacja przebiegała zgodnie z przyjętymi celami.

Niniejszy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie planowany jest w perspektywie kilkuletniej i jest kontynuacją Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020, a także wprowadzaniem nowych kierunków działań w zależności od diagnozowanych potrzeb społecznych.

Program obejmuje zadania do realizacji dla wszystkich jednostek i instytucji, które nakłada ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. W miarę potrzeb i zmiany sytuacji społecznej zadania i cele programu mogą ulec zmianom i udoskonaleniom.

Nadrzędnym celem niniejszego Programu jest ograniczenie na terenie Miasta Rypin problemu przemocy oraz zwiększenie skuteczności podejmowanych działań przez instytucje pomocowe.

Natomiast cele szczegółowe odnoszą się do całego systemu zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie i będą realizowane we współdziałaniu instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy na terenie Miasta Rypin.

Biorąc, jako podstawę Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie zaplanowane działania będą miały charakter:

- uprzedzający: diagnozowanie, informowanie, edukacja, profilaktyka;
- interwencyjny: opieka i terapia,
- wspierający: poradnictwo, terapia i inne,
- korekcyjno-edukacyjny.

Program wskazuje założenia i adresatów działań, wymienia wskaźniki ewaluacji, realizatorów, przewidywane efekty. Zawiera również podstawy teoretyczne zjawiska przemocy w rodzinie i przepisy prawne.

I. PRZEMOC W RODZINIE – PODSTAWY TEORETYCZNE

1. DEFINICJE PRZEMOCY

Aby nieść skuteczną pomoc osobom zagrożonym przemocą należy zrozumieć, czym jest przemoc w rodzinie, jak działają mechanizmy przemocowe. Należy ją właściwie zdefiniować i zrozumieć. Pod pojęciem przemocy najczęściej rozumie się relację między ludźmi, która opiera się na użyciu przeważającej siły. Według słownika socjologicznego, przemoc to: jeden z głównych, obok groźnych, środków przymusu, polega na użyciu siły fizycznej, przez jednostkę czy grupę, często wbrew obowiązującemu prawu, w celu zmuszenia jakiejś osoby czy członków grupy do określonego zachowania czy też uniemożliwienia podjęcia działań lub do zaprzestania wykonywania czynności już rozpoczętej, także bezprawne narzucenie władzy.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie definiuje przemoc w rodzinie, jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny (tj. małżonka, dzieci, rodziców, rodzeństwa, powinowatych, przysposobionych oraz ich małżonków, a także innych osób wspólnie zamieszkujących i gospodarujących), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, netykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Innymi słowy, przemoc w rodzinie to intencjonalne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę sił przeciw członkowi rodziny.

Pojęcie przemocy zawiera cztery podstawowe kryteria, na podstawie, których najczęściej rozpoznaje się przemoc w rodzinie. Są to:

Intencjonalność – działania sprawcy nie są przypadkowe. Intencjonalność nie musi oznaczać celowego oznaczania celowego krzywdzenia ofiary i zadawania jej bólu. Sprawca przemocy dąży do uzyskania pełnej kontroli, władzy nad osobą doznającą przemocy, do jej bezwzględnego posłuszeństwa. Jest przekonany, że tylko on wie, co jest dobre dla pozostałych członków rodziny, a w związku z tym wyłącznie on ma prawo podejmować decyzje, ustalać zasady życia w rodzinie – pozostali muszą się podporządkować.

Dysproporcja siły – nie chodzi tu jedynie o różnicę sił fizycznych, ale także przewagę związaną z pozycją społeczną, odpornością psychiczną, statusem materialnym itp. W związku opartym na przemocy jeden z partnerów czuje się silniejszy, a drugi – słabszy. W wyniku kolejnych aktów przemocy różnica sił coraz bardziej się pogłębia, ofiara przemocy staje się coraz bardziej bezradna, sprawca – coraz bardziej silny i bezkarny.

Naruszanie godności i praw – sprawca przemocy narusza godność ofiary, poniża ją, ośmiesza, pozbawia wszelkich praw (np. do kontaktów z rodziną, godziwych warunków życia, itp.)

Powodowanie cierpienia i szkód – ofiary przemocy doznają zarówno szkód fizycznych jak i psychicznych. W wyniku wieloletniej przemocy mogą dojść do przekonania, że zasługują na takie traktowanie.

2. RODZAJE, CYKLE, PRZYCZYNY I SKUTKI PRZEMOCY

Literatura przedmiotu prezentuje różne formy przemocy, którym towarzyszy pragnienie spowodowania cierpienia u ofiary i wywołania szkód.

Przemoc dotyczy różnych sfer życia człowieka. Najczęściej mamy do czynienia z dwiema odmianami przemocy:

- **przemocą gorącą**, która charakteryzuje się gwałtownym wybuchem tłumionych uczuć złości, frustracji, wściekłości, powodującym agresywne zachowania. Często przyczyny tych trudnych uczuć sprawcy tkwią zupełnie gdzie indziej, np. powodują je konflikty w pracy. Sprawca nie mogąc sobie z nimi poradzić, odreagowuje je na członkach rodziny. Wie, że może sobie na takie zachowanie pozwolić

- **przemocą chłodną**, która w przeciwieństwie do poprzedniej nie przejawia się występowaniem tak gwałtownych emocji i agresywnych zachowań. Wydaje się, że sprawca jest spokojniejszy bądź bardziej się kontroluje. Przemoc chłodna przyjmuje nieraz postać bardzo rygorystycznego stylu wychowania czy też autorytarnego traktowania dorosłych członków rodziny. Sprawca jest przekonany o słuszności swoich czynów, zawsze znajdzie dla nich usprawiedliwienie: „gdybym ich nie bił, to nie wyrosłyby na porządnym ludzi”, „to dla jej dobra, bo inaczej całkowicie się zmarnuje”, „jakbym jej nie doprowadził do porządku, to by w ogóle o dom nie dbała” itp.

Przemoc w rodzinie może przybierać różne formy od przemocy fizycznej, przez przemoc psychiczną i seksualną, po przemoc ekonomiczną. Przemoc w rodzinie rzadko jest incydem jednorazowym. Zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny.

Wyróżniamy kilka rodzajów przemocy:

- **Przemoc fizyczna** – jej celem jest zadanie ofierze bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia, wyraża się m.in. zachowaniami takimi jak: popychanie, szarpanie, ciągnięcie, szturchanie, klepanie, klapsy, ciągnięcie za uszy, włosy, szczypanie, kopanie, bicie ręką, pięścią, uderzenie w twarz - tzw. "policzek", przypalanie papierosem, duszenie, krępowanie ruchów, itp.;

- **Przemoc psychiczna** – naruszenie godności osobistej - to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości ofiary, wzbudzanie w niej strachu, wyraża się m.in. zachowaniami takimi jak: obrażanie, wyzywanie, osądzanie, ocenianie, krytykowanie, straszenie, szantażowanie, grożenie, nieliczenie się z uczuciami, krzyczenie, oskarżanie, obwinianie, oczernianie, czytanie osobistej korespondencji, ujawnianie tajemnic, sekretów, wyśmiewanie, lekceważenie, itp.;

- **Przemoc seksualna** – naruszenie intymności - to zachowanie zmuszające ofiarę do podjęcia niechcianych zachowań seksualnych lub zdeprecjonowania jej seksualności, wyraża się m.in. zachowaniami

takimi jak: wymuszanie pożycia, obmacywanie, gwałt, zmuszanie do niechcianych praktyk seksualnych, nieliczenie się z życzeniami partnerki/partnera, komentowanie szczegółów anatomicznych, ocenianie sprawności seksualnej, wyglądu, itp.

- **Przemoc ekonomiczna** – naruszenie własności - to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy, wyraża się m.in. zachowaniami takimi jak: niszczenie rzeczy, włamanie do zamkniętego osobistego pomieszczenia, kradzież, używanie rzeczy bez pozwolenia, zabieranie pieniędzy, przeglądanie dokumentów, korespondencji, dysponowanie czyjąś własnością, zaciąganie pożyczek "na wspólne konto", sprzedawanie osobistych lub wspólnych rzeczy bez uzgodnienia, zmuszanie do spłacania długów, itp.

- **Zaniedbanie** – naruszenie obowiązku do opieki ze strony osób bliskich. Jest formą przemocy ekonomicznej i oznacza np.: nie dawanie środków na utrzymanie, pozbawianie jedzenia, ubrania, schronienia, brak pomocy w chorobie, nie udzielenie pomocy, uniemożliwianie dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka, itp.

Ponadto wyróżnia się trzy cykle przemocy:

- **Faza narastania napięcia** – początkiem cyklu jest zwykle wyczuwalny wzrost napięcia, narastają sytuacje konfliktowe,

- **Faza ostrej przemocy** – następuje wybuch agresji, sprawca przemienia się w kata, może dokonać strasznych czynów nie zwracając uwagi na krzywdę innych,

- **Faza miodowego miesiąca** – to czas skruchy i okazywania miłości. Sprawca zaczyna dostrzegać to, co się wydarzyło. Próbuje załagodzić sytuację, przeprosza, obiecuje poprawę, staje się uczynny i miły. Pozwala ofiarom uwierzyć, że teraz będzie inaczej.

Jako przyczyny, które sprzyjają stosowaniu przemocy w rodzinie można wskazać m.in. normy społeczne i kulturowe. Przemoc w rodzinie jest skutkiem wielowiekowego, społecznego przyzwolenia na krzywdzenie osób najbliższych, w szczególności kobiet i dzieci. Ponadto wpływ na stosowanie przemocy może mieć także dziedziczenie wzorca przemocy. Dzieci, które wychowują się w rodzinach z problemem przemocy przyswajają zachowania dorosłych, których są świadkami bądź ofiarami. Konsekwencją, czego może być fakt stosowania przemocy w przyszłości.

Przemoc w rodzinie ma dramatyczne konsekwencje nie tylko dla samej ofiary, ale także dla całego społeczeństwa, może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Bez wątpienia jest zjawiskiem negatywnym i mającym ogromny wpływ na rozwój człowieka na wszystkich etapach jego życia, prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych, a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy zabójstw.

3. REGULACJE PRAWNE

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 2018 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 1876)
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U z 2020 r. poz. 821)
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 ze zm.)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 2050)
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2020r., poz. 713 ze zm.)
- Ustawa z dnia 25 lutego 1945 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (tj. Dz. U. z 2020, poz. 1359)
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (tj. Dz. U. z 2020, poz. 1444 ze zm.)
- Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 360 ze zm.)
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (tj. Dz.U. 2011 nr 209 poz. 1245)

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021- 2024 jest realizowany zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Ponadto nawiązuje do Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

II. ZJAWISKO PRZEMOCY W RODZINIE NA TERENIE MIASTA RYPIN

Ze względu na charakter problemu przemocy, bardzo trudno jest oszacować faktyczną liczbę osób, których ona dotyka. Podstawę do poznania skali zjawiska przemocy w rodzinie w Mieście Rypin stanowią przede wszystkim informacje gromadzone przez Zespół Interdyscyplinarny w Rypinie, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rypinie, jak również informacje pozyskane od instytucji współpracujących w ramach systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie tj. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rypinie, Komenda Powiatowa Policji w Rypinie, Prokuratura Rejonowa w Rypinie, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Rypinie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Rypinie oraz Lokalny Punkt Pomocy Pokrzywdzonym Przystępstwem – Fundacja Dies Mei w Rypinie.

1. PROBLEM PRZEMOCY W PERSPEKTYWIE DANYCH ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO I REALIZACJI PROCEDURY „NIEBIESKIE KARTY” ORAZ DANYCH INSTYTUCJI DZIAŁAJĄCYCH NA TERENIE MIASTA RYPIN

Skala zjawiska przemocy w rodzinie w Mieście Rypin została określona na podstawie posiadanych danych zastanych, czyli informacji gromadzonych przez Zespół Interdyscyplinarny oraz działań podejmowanych w ramach systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY W RYPINIE

Oszacowanie zjawiska przemocy jest możliwe między innymi poprzez wskazanie ilości wdrożonych procedur „Niebieskie Karty” przez instytucje do tego powołane. Do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego w Rypinie w okresie od stycznia 2014 r. do grudnia 2020 r. wpłynęło 236 formularzy „Niebieska Karta”, których procedura została wdrożona przez poniżej wymienione instytucje. Poniższa tabela wskazuje zjawisko przemocy w rodzinie wg danych Zespołu Interdyscyplinarnego:

Podmioty uprawnione	Liczba procedur „Niebieskie Karty” w latach:						
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Policja	27	41	34	34	24	33	35
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	-	-	1	1	3	1	2
Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	-	-	-	-	-	-	-
Oświata	-	-	-	-	-	-	-
Ochrona Zdrowia	-	-	-	-	-	-	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie rejestru wpływu kwestionariuszy „Niebieska Karta” do Zespołu Interdyscyplinarnego

Z powyższych danych wynika, że Policja jest jedną z instytucji, która podejmując działania interwencyjne w środowisku wdrożyła w latach 2014-2020 największą liczbę procedur „Niebieskiej Karty”. Kolejną instytucją jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Placówki oświatowe, placówki służby zdrowia oraz MKRPA w Rypinie w latach 2014-2020 nie wdrożyły procedury „Niebieskiej Karty”.

Powyższe dane wskazują, że w roku 2015 zostało wdrożonych najwięcej procedur „Niebieskie Karty”. Kolejne lata pokazują, że liczba wdrażanych procedur „Niebieskiej Karty” spadła i utrzymuje się na równym poziomie.

Procedura "Niebieska Karta" jest instytucjonalnym narzędziem służącym do przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a jej zakończenie następuje w przypadku: „ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy” bądź „rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań”.

Bardzo często ilość wszczynanych procedur „Niebieskiej Karty” nie jest adekwatna w stosunku do ilości rodzin, w których dochodzi do zjawiska przemocy. Często dzieje się tak, że po rozpoczęciu pracy z rodziną przez członków grup roboczych, procedury „Niebieskie Karty” okazują się bezzasadne i zakańczane są w związku z brakiem zasadności podejmowania działań. Najczęściej wynika to z tego, iż procedura Niebieskie Karty wykorzystywana jest do celów osobistych m.in. spraw rozwodowych, podziału majątku między małżonkami lub jest konfliktem pomiędzy dwojgiem ludzi niemającym znamion przemocy. Większa ilość procedur Niebieskiej Karty jest prowadzona do czasu ustania przemocy, zrealizowania planu pomocy rodzinie oraz uzyskania przyrzeczenia, iż do przemocy nie dojdzie w przyszłości. Zdarza się również, iż w toku pracy grupy roboczej sytuacja w rodzinie jest trudna w związku, z czym członkowie grupy roboczej realizując procedurę o sytuacji rodziny zawiadamiają Sąd Rejonowy, składają wniosek do Prokuratury lub włączają do pracy inną instytucję pomocową.

MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W RYPINIE

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rypinie realizuje zadania wynikające m.in. z ustawy o pomocy społecznej. Krąg osób korzystających z różnorodnych form pomocy jest szeroki i jest wynikiem problemów związanych m.in. z zatrudnieniem, stanem zdrowia czy problemami opiekuńczo-wychowawczymi.

Jednym z powodów udzielania pomocy społecznej jest przemoc w rodzinie. Osoby i rodziny dotknięte problemem przemocy mogą korzystać z pomocy finansowej, ale przede wszystkim ze świadczenia niepieniężnego, jakim jest szeroko rozumiana praca socjalna.

Poniższe dane przedstawiają liczbę osób korzystających z pomocy finansowej i pracy socjalnej w związku z wystąpieniem problemu przemocy w rodzinie.

ROK	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba rodzin, którym przyznano pomoc finansową z powodu problemu przemocy w rodzinie	2	1	3	4	6	10	11
Liczba rodzin objętych pracą socjalną w ramach procedury „Niebieskie Karty”	27	41	35	35	27	34	37

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Rypinie.

Analizując powyższe dane zauważyć można niewielką liczbę rodzin, w których wystąpił problem przemocy i którym przyznano decyzją administracyjną świadczenie. Natomiast większą liczbę stanowią rodziny z problemem przemocy, które objęte są pomocą w formie pracy socjalnej.

Warto zaznaczyć, iż ofiary przemocy w sytuacji zagrożenia mają zapewniony pobyt w Mieszkanu Interwencji Kryzysowej. W latach 2014-2020 do Mieszkania Interwencji Kryzysowej trafiło 7 rodzin.

MIEJSKA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W RYPINIE

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działa przy Urzędzie Miasta Rypin. Jej działania koncentrują się na profilaktyce uzależnień, czyli zapobieganiu uzależnianiu się kolejnych osób oraz przeciwdziałaniu negatywnym skutkom uzależnienia u osób, które są już uzależnione. Ponieważ uzależnienie od alkoholu stanowi jeden z czynników ryzyka w sytuacji przemocy, komisje koncentrują się w swoich działaniach także na jej przeciwdziałaniu. Bardzo często członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych są w składzie grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego. Ich obecność pozwala podjąć działania mające na celu skierowanie osoby nadużywającej alkohol na leczenie odwykowe, a także objąć członków rodziny pomocą w ramach terapii dla osób współuzależnionych. Z analizy sytuacji rodzin, w których została wdrożona procedura „Niebieskiej Karty” wynika, iż nadużywanie alkoholu jest jedną z najczęściej występujących przyczyn. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rypinie skierował 69 wniosków o leczenie.

Należy jednak pamiętać, że problem przemocy nie jest charakterystyczny wyłącznie dla rodzin z problemem alkoholowym i nie każdy potencjalny sprawca przemocy nadużywa alkoholu. Nie istnieje bowiem żaden związek przyczynowy pomiędzy uzależnieniem, a stosowaniem przemocy. Bezpośrednią przyczyną przemocy jest agresja, a zachowania agresywne są uwarunkowane czynnikami biologicznymi, społecznymi, psychologicznymi lub kulturowymi.

LOKALNY PUNKT POMOCY POKRZYWDZONYM PRZESTĘPSTWEM

- FUNDACJA DIES MEI

Działający na terenie Miasta Rypin Lokalny Punkt Pomocy Pokrzywdzonym Przystępstwem umożliwia ofiarom przemocy korzystanie z bezpłatnych porad prawnika oraz psychologa.

Poniższa tabela przedstawia ilość osób, które zgłosiły się do Punktu Doradztwa i Konsultacji w latach 2019-2020.

Rok	2019	2020
Liczba osób które zgłosiły się do Lokalnego Punktu Pomocy Pokrzywdzonym Przystępstwem	191	198
Liczba rodzin które zgłosiły się do Lokalnego Punktu Pomocy Pokrzywdzonym Przystępstwem	8	8
Liczba RZN, RZS, RDD które zgłosiły się do Lokalnego Punktu Pomocy Pokrzywdzonym Przystępstwem	4	2

Pomoc prawna udzielona osobom które zgłosiły się do Lokalnego Punktu Pomocy Pokrzywdzonym Przesłęstwem	92	105
Pomoc psychologiczna osobom które zgłosiły się do Lokalnego Punktu Pomocy Pokrzywdzonym Przesłęstwem	195	83

Zródło: Opracowanie własne na podstawie danych Punktu Pomocy Pokrzywdzonym Przesłęstwem

Z powyżej tabeli wynika, iż najwięcej udzielanych jest porad przez prawnika. Zakres konsultacji obejmuje głównie sprawy karne, cywilne, rodzinne, rozwodowe, podziału majątku.

Pozostałymi formami wsparcia, z których mogą skorzystać Mieszkańcy Miasta Rypin są konsultacje psychologiczne w działaniach interwencyjno-wspierających dla osób doznających przemocy oraz stosujących przemoc w rodzinie, a także terapia rodzinna mająca na celu rozwiązywanie kryzysów rodzinnych, zapobieganie przemocy w rodzinie oraz rozpadowi rodzin szczególnie zagrożonych zjawiskiem przemocy oraz alkoholizmem. Możliwa jest również pomoc socjalna obejmująca m.in. bony żywnościowe i dofinansowanie pobytu dziecka w żłobku, przedszkolu, zajęć w ramach systemu edukacji oraz pomoc mieszkaniowa poprzez wynajem i zapewnienie lokalu dla rodziny pokrzywdzonej przestęstwem.

Działalność punktu jest propagowana poprzez działania informacyjne. O dostępności z powyższych form wsparcia Mieszkańcy Miasta Rypina informowani są za pomocą internetu, ulotek, a także przez pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rypinie.

KOMENDA POWIATOWA POLICJI W RYPINIE

Komenda Powiatowa Policji odgrywa istotną rolę w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Zgodnie z art. 1. ust. 1 ustawy o Policji „policja (...) przeznaczona jest do ochrony bezpieczeństwa ludzi oraz utrzymania bezpieczeństwa i porządku.”

Dane KPP w Rypinie, pozwalają przeanalizować problem przemocy w rodzinie. Przedstawiają one informacje na temat sporządzonych formularzy „Niebieskich Kart” oraz ilości prowadzonych postępowań przygotowawczych w związku z podejrzeniem stosowania przemocy w rodzinie.

W okresie 2014-2020 KPP w Rypinie sporządzono 228 formularzy „Niebieskiej Karty”, przeprowadzono 65 postępowań przygotowawczych z czego 35 zakończono aktem oskarżenia i 30 umorzono wobec braku znamion przestęstwa.

Analizując powyższe dane, można zauważyć, że ilość sporządzonych „Niebieskich Kart” nie jest tożsama z wszczynanymi postępowaniami przygotowawczymi, w związku z podejrzeniem zaistnienia przemocy. Postępowanie karne uruchamiane jest poprzez złożenie zawiadomienie o popełnieniu przestęstwa na Policji lub w Prokuraturze. Sposób ścigania przestęstw, w tym przestęstwa z użyciem przemocy, można podzielić m.in. na publicznoskargowe inaczej mówiąc „z urzędu” oraz ścigane na

wniosek, uzależniony od woli osoby pokrzywdzonej. Należy także podkreślić, że zgodnie z art. 12 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie osoby, które w związku z wykonywaniem swoich obowiązków służbowych powzięły podejrzenie o popełnieniu przestępstwa z użyciem przemocy wobec członków rodziny, powinny niezwłocznie zawiadomić o tym Policję lub Prokuraturę.

Niezależnie od prowadzonych przez Policję postępowań przygotowawczych dotyczących przestępstw związanych z przemocą w rodzinie należy zaznaczyć, że KPP w Rypinie realizuje procedurę „Niebieskie Karty”. Dzielnicowi wchodzi w skład grup roboczych powołanych do pracy z poszczególnymi rodzinami. Ich udział w każdej grupie roboczej pozwala poszerzyć wiedzę na temat problemów rodziny, co pozytywnie wpływa na dalszą współpracę i podejmowania działań pomocowych na rzecz rodziny.

PROKURATURA REJONOWA W RYPINIE

Z punktu widzenia prawa przemoc w rodzinie jest przestępstwem, którego odmiany określone są w aktach prawnych i odpowiednio karane. W polskim kodeksie karnym nie istnieje jedno przestępstwo o nazwie „przemoc w rodzinie”, ale wymienionych jest szereg przestępstw, które mogą zostać popełnione z jej użyciem. Najczęściej w przypadku przemocy w rodzinie stosowany jest artykuł 207 § 1 k.k. „Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy przewiduje karę pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.”

Diagnozę problemu przemocy sporządzono także na podstawie otrzymanych informacji z Prokuratury Rejonowej w Rypinie

Poniższy wykres przedstawia dane dotyczące ilości zawiadomień o popełnieniu przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie oraz ilości spraw, w których sprawca został skazany za stosowanie przemocy w rodzinie w latach 2014-2020.

ROK	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Ilość zawiadomień o popełnieniu przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie	68	33	46	47	60	54	50
Ilość spraw, w których został skierowany akt oskarżenia z wnioskiem o skazanie	22	19	19	13	6	15	15
Ilość spraw, w których warunkowo umorzono postępowanie	2	-	-	-	-	-	1

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych Prokuratury Rejonowej Policji w Rypinie.

Z analizy powyższych danych, wynika, że w okresie 2014-2020 w rypińskiej Prokuraturze zarejestrowano 358 spraw dotyczących przemocy w rodzinie, tj. o czyn z art. 207 §1 kk, z których do Sądu w 101 sprawach został skierowany akt oskarżenia, w 8 sprawach wnioski o wyrok skazujący i w 3 sprawach wnioski o warunkowe umorzenie postępowania.

W roku 2014 złożono najwięcej zawiadomień o popełnieniu przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie. Liczba składanych zawiadomień nie jest tożsama z ilością osób skazanych za przestępstwo z użyciem przemocy. Podobnie jak w przypadku procedury „Niebieskie Karty”, tak również w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym w związku ze złożonym zawiadomieniem, okazuje się, że działanie danej osoby nie ma znamion przemocy. Dopiero jeśli materiał dowodowy potwierdzi zasadność zarzutu ogłoszonego sprawcy przemocy domowej, prokurator kieruje akt oskarżenia do sądu właściwego miejscowo dla rozpoznania sprawy. W innym wypadku – umarza postępowanie podając najczęściej, jako podstawę takiej decyzji brak danych dostatecznie uzasadniających popełnienie przestępstwa lub brak ustawowych znamion czynu zabronionego.

ZESPÓŁ KURATORSKIEJ SŁUŻBY SĄDOWEJ SĄDU REJONOWEGO W RYPINIE

Kuratorzy funkcjonują w strukturach sądów rejonowych i wykonują zadania o charakterze:

- wychowawczo-resocjalizacyjnym,
- diagnostycznym,
- profilaktycznym
- kontrolnym.

Kuratorzy sądowi działają w dwóch obszarach, jako kuratorzy dla dorosłych oraz kuratorzy rodzinni. Głównym zadaniem kuratorów dla dorosłych jest pełnienie dozorów i kontrola zachowania skazanego w sprawach nieobjętych dozorem (na etapie postępowania wykonawczego), a kuratorów rodzinnych pełnienie nadzorów (na etapie postępowania rozpoznawczego i wykonawczego) i sporządzanie wywiadów środowiskowych - wstępnych diagnoz środowiskowych (na etapie postępowania rozpoznawczego lub wyjaśniającego) dot. sytuacji opiekuńczej małoletniego lub nieletniego.

Kuratorzy sądowi wykonujący orzeczenia karne są ważnym elementem systemu przeciwdziałania przemocy i ochrony osób pokrzywdzonych. Sprawując dozory nad skazanymi, mają bezpośredni wpływ na ich sytuację prawną (składanie wniosków w sprawie zmiany orzeczenia).

Kuratorska Służba Sądowa w swoich rejestrach dysponuje danymi dotyczącymi osób objętych dozorem kuratora w związku z popełnieniem przestępstwa w rodzinie.

Rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Ilość osób objętych dozorem kuratora, skazanych za stosowanie przemocy w rodzinie	12	15	24	17	14	10	9

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych Sądu Rejonowego w Rypinie.

Zgodnie z art. 73 §1 Kodeksu Karnego „zawieszając wykonanie kary, sąd może w okresie próby oddać skazanego pod dozór kuratora...” Powyższe dane wskazują, że liczba osób objętych dozorem kuratora, skazanych za stosowanie przemocy w rodzinie maleje. Może to wynikać z faktu, że wobec osób stosujących przemoc w rodzinie Sądy mogą orzekać różne środki karne m.in. zakaz zbliżania, kary ograniczenia lub pozbawienia wolności.

POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W RYPINIE

W ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie zgodnie z przepisami Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Rypinie w latach 2015-2019 realizowała Program korekcyjno - edukacyjny dla sprawców przemocy.

Poniższe dane dotyczą ilości osób, które przystąpiły, jak również tych, które ukończyły udział w Programie korekcyjno - edukacyjnym dla sprawców przemocy w rodzinie w latach 2015- 2019.

Rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba osób, które przystąpiły do udziału w programie korekcyjno - edukacyjnym dla sprawców przemocy	-	15	12	11	-	11	-
Liczba osób, które ukończyły program	-	9	11	8	-	6	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Rypinie

Powyższe dane wskazują, że w roku 2015 do udziału w programie przystąpiło najwięcej osób. Lata 2016, 2017 i 2019 pokazują, że liczba osób, które stosują przemoc w rodzinie i poddają się oddziaływaniom korekcyjno – edukacyjnym, utrzymuje się na takim samym poziomie. W 2018 roku nie realizowano programu z uwagi na brak osób zainteresowanych programem, natomiast w 2020 roku nie realizowano programu głównie z uwagi na wprowadzony stan epidemii COVID -19.

Liczba tych osób w dalszym ciągu jest bardzo mała. Okazuje się także, że nie wszystkie osoby, które przystępują do udziału w Programie, ten Program kończą. Dzieje się tak, ponieważ udział w Programie jest dobrowolny. Bardzo ważne jest, aby adresaci Programu - sprawcy przemocy, sami uznali fakt stosowania przemocy we własnej rodzinie i chcieli poddać się oddziaływaniom korekcyjno – edukacyjnym. Jedyną podstawą do zobowiązania sprawcy przemocy do uczestnictwa w Programie, jest orzeczenie Sądu. Zgodnie z art. 72 § 1. pkt. 6b Kodeksu Karnego: „Zawieszając wykonanie kary, sąd zobowiązuje, a jeżeli orzeka środek karny, może zobowiązać skazanego do: (...) uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno – edukacyjnych”.

W ramach prac grup roboczych osoby, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc, każdorazowo są informowane o możliwości uczestnictwa w powyższym Programie.

PLACÓWKI OŚWIATOWE

Spoleczną, jak i zawodową rolą nauczyciela jest ochrona dziecka i troska o jego rozwój. Wiadomym jest, że przemoc zaburza poszczególne obszary rozwojowe. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie jest więc dbałością o zdrowie zarówno fizyczne, jak i psychiczne uczniów i podopiecznych, dlatego też bardzo ważny jest udział pedagogów w spotkaniach grup roboczych powołanych do pracy z rodziną.

W latach 2014-2020 nie wdrożono procedury „Niebieskiej Karty” przez placówki oświatowe, w związku z wystąpieniem problemu przemocy w rodzinie.

Pedagodzy podkreślają występowanie innych form przemocy pojawiającej się wśród rówieśników. Dlatego też analizując problem przemocy w rodzinie za zasadne uznaje się zainteresowanie relacjami dzieci, gdyż od najmłodszych lat kształtują się u nich style zachowań, odreagowanie emocji czy sposób rozwiązywania problemów.

Jak wynika z informacji uzyskanych ze szkół funkcjonujących na terenie Miasta Rypin w placówkach pojawiają się zachowania agresywne wśród uczniów. Jest to głównie agresja słowna w postaci przezywania, wyśmiewania. Ponadto niektóre z placówek wskazały pojawienie się poważnego problemu, jakim jest cyberprzemoc, czyli przemoc z użyciem urządzeń elektronicznych, najczęściej telefonu bądź komputera. Bywa określana także, jako cyberbullying, nękanie, dręczenie, prześladowanie w Internecie. Niezależnie od określenia, jej celem zawsze jest wyrządzenie krzywdy drugiej osobie.

Cyberprzemoc to – podobnie jak przemoc tradycyjna – regularne, podejmowane z premedytacją działanie wobec słabszego, który nie może się bronić. Placówki oświatowe wskazują także, że w szkołach pojawiają się incydentalne sytuacje związane z użyciem przemocy fizycznej tj. bicie, popychanie.

Na powyższe nieprawidłowe zachowania pojawiające się wśród uczniów, w placówkach podejmowane są działania, aby przeciwdziałać agresji i przemocy w szkole. W szkołach organizowane są profilaktyczne lekcje wychowawcze, pogadanki, szkolenia, warsztaty zarówno dla kadry pedagogicznej jak i dla uczniów oraz rodziców.

W działaniach na rzecz przeciwdziałania przemocy placówki oświatowe wspierane są przez Policję, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rypinie oraz Zespół Interdyscyplinarny.

Placówki oświatowe zauważają potrzebę podejmowania dalszych działań, w związku z przeciwdziałaniem zjawiska przemocy. Jako adresatów działań wskazują uczniów, kadre pedagogiczną, jak również rodziców. Wśród kierunków proponowanych działań znajdują się programy profilaktyczne, spektakle profilaktyczne, cykle zajęć i warsztatów dla uczniów, szkolenia dla nauczycieli oraz zajęcia terapeutyczne dla rodziców. Wobec powyższego bardzo ważną kwestią w zadaniach proponowanych w Programie jest wspieranie rodziny i wzmacnianie kompetencji wychowawczych rodziców.

Analiza powyższych danych wskazuje, że w roku 2015 zostało wdrożonych najwięcej procedur „Niebieska Karta”. Kolejne lata pokazują, że spada ilość wdrażanych procedur „Niebieskie Karty” w Mieście Rypin. Należy podkreślić, że nie jest znana skala ukrytej przemocy, czyli takiej, gdzie ofiary przemocy nie zdecydowały się jeszcze ujawnić problemu.

Instytucją, która w latach 2014 – 2020 wszczęła najwięcej procedur „Niebieskich Kart”, jest Policja, która ze względu na charakter swojej pracy, jako pierwsza dociera do rodzin z problemem przemocy, podejmując działania interwencyjne. Jednak najszerzą pomoc dla osób uwikłanych w problem przemocy w rodzinie udziela Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rypinie.

Analizując uzyskane dane, można stwierdzić także, że poprzez realizowane działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie udzielana pomoc jest bardziej skuteczna, a profilaktyczne oddziaływania powodują wzrost świadomości wśród społeczności lokalnej. Osoby uwikłane w problem

przemocy mają możliwość otrzymania niezbędnej pomocy i wsparcia od instytucji do tego uprawnionych, co oznacza, że nie są pozostawione same sobie.

III. CEL GŁÓWNY PROGRAMU, CELE SZCZEGÓŁOWE i WSKAŹNIKI

Cel główny:

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, ochrona osób dotkniętych przemocą w rodzinie oraz zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy.

Cele szczegółowe:

Cel 1. Diagnozowanie i monitorowanie zjawiska przemocy w rodzinie w Mieście Rypin.

Lp	Zadanie	Działania	Realizatorzy/Partnerzy	Termin realizacji
1.	Pozyskiwanie danych na temat zjawiska przemocy od instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie	-sporządzanie statystyk określających wielkość zjawiska przemocy i ich aktualizacja.	- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rypinie - Zespół Interdyscyplinarny - Komenda Powiatowa Policji w Rypinie - Prokuratura Rejonowa w Rypinie - Placówki oświatowe z terenu Miasta Rypina - MKRPA w Rypinie - PCPR w Rypinie - Lokalny Punkt Pomocy Pokrzywdzonym Przystęstwem w Rypinie - kuratorzy sądowi - służba zdrowia	Zadanie realizowane na początku każdego roku 2021 - 2024

Wskaźniki:

- liczba spraw zgłoszonych do Zespołu Interdyscyplinarnego
- dokumentacja pracy Zespołu Interdyscyplinarnego
- liczba instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie w rodzinie

Cel 2. Zwiększenie skuteczności działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Lp.	Zadanie	Działania	Realizatorzy/ Partnerzy	Termin realizacji
1.	<p>Prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinarny zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie</p>	<ul style="list-style-type: none"> - podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, - inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie, - rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym, - inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie, - monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą, - opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie, - zbieranie materiałów dowodowych zgodnie z procedurą „Niebieskie Karty”, - występowanie z zawiadomieniami do Prokuratury o popełnieniu przestępstwa z użyciem przemocy, 	<ul style="list-style-type: none"> - Ośrodek Pomocy Społecznej w Rypinie - Zespół Interdyscyplinarny - Komenda Powiatowa - Policji w Rypinie - MKRPA w Rypinie - inne jednostki działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie 	<p>Działania stałe – realizowane corocznie 2021 - 2024</p>

		- udział w działaniach edukacyjno – informacyjnych		
2.	Budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy	- udział w pracach Zespołu Interdyscyplinarnych poszczególnych służb, - podejmowanie wspólnych przedsięwzięć z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie przez podmioty działające na rzecz rodziny m.in. pomoc społeczną, policję, służbę zdrowia, oświatę, organizacje pozarządowe, sąd, takich jak: kampanie dla społeczności lokalnej, szkolenia, warsztaty skierowane do szkół, rodziców lub inne projekty.	- przedstawiciele instytucji wchodzących w skład Zespołu Interdyscyplinarnego	Działania stałe – realizowane corocznie 2021 - 2024

Wskaźniki:

- liczba prowadzonych programów profilaktycznych
- liczba przeprowadzonych warsztatów
- liczba uczestników warsztatów

Cel 3. Zapewnienie ochrony i możliwości udzielenia wsparcia osobom i rodzinom dotkniętym przemocą.

Lp.	Zadanie	Działania	Realizatorzy/ Partnerzy	Termin realizacji
1.	Zapewnienie schronienia i pomocy materialnej ofiarom przemocy w rodzinie:	- Mieszkanie Interwencji Kryzysowej zapewnia schronienie ofiarom przemocy,	- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rypinie - PCPR w Rypinie	Działanie coroczne 2021 - 2024

		- udzielanie świadczeń pieniężnych (w ramach zgłoszonych potrzeb).		
2.	Zapewnienie wsparcia instytucjonalnego ofiarom przemocy:	- prowadzenie pracy socjalnej, - praca z rodziną według indywidualnego planu pomocy, - prowadzenie poradnictwa specjalistycznego: psychologa, prawnika, terapeuty rodzinnego, mediatora - edukowanie ofiar w zakresie przysługujących im praw, - udzielanie natychmiastowej pomocy m.in. psychologicznej, prawnej, medycznej i socjalnej,	- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rypinie - Zespół Interdyscyplinarny - Komenda Powiatowa Policji w Rypinie - MKRPA w Rypinie - Lokalny Punkt Pomocy Pokrzywdzonym Przesłaniem - PCPR w Rypinie	Działanie stałe – realizowane corocznie 2021 - 2024
3.	Łagodzenie następstw zjawiska przemocy domowej:	-motywowanie sprawców przemocy do udziału w programie korekcyjno – edukacyjnym dla sprawców przemocy,	- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rypinie - Zespół Interdyscyplinarny - Komenda Powiatowa Policji w Rypinie - PCPR w Rypinie	Działanie stałe – realizowane corocznie 2021 - 2024

Wskaźniki:

- liczba rodzin zdiagnozowanych jako środowiska zagrożone występowaniem przemocy w rodzinie
- liczba wdrożonych „Niebieskich Kart”
- liczba rodzin, którym udzielono pomocy różnych form
- liczba rodzin objętych indywidualnym planem pomocy
- liczba sprawców przemocy objętych działaniami korekcyjnymi
- dokumentacja z prowadzonych spotkań i innych kontaktów z klientem
- liczba osób, którym udzielono porad i konsultacji
- liczba osób skierowanych do Mieszkania Interwencji Kryzysowej

Cel 4. Podnoszenie świadomości społecznej i wrażliwości na zjawiska związane z przemocą w rodzinie.

Lp.	Zadanie	Działania	Realizatorzy/ Partnerzy	Termin realizacji
1.	Edukacja społeczeństwa w zakresie problematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie	-podnoszenie wiedzy w społeczności lokalnej - prowadzenie wśród dzieci i młodzieży profilaktyki w zakresie agresji i przemocy m.in. poprzez organizowanie zajęć, warsztatów, finansowanie programów rekomendowanych, - współpraca ze szkołami w zakresie zwiększenia świadomości rodziców uczniów na temat zjawiska przemocy w rodzinie, - wspieranie zajęć dla uczniów celem podnoszenia własnej	-Zespół Interdyscyplinarny - Komenda Powiatowa Policji w Rypinie - Placówki oświatowe z terenu Miasta Rypin - MKRPA w Rypinie - Służba zdrowia - kuratorzy	Działanie coroczne 2021 - 2024

		wartości, nauki asertywności, - warsztaty, wykłady dla rodziców wzmacniające kompetencje wychowawcze,		
--	--	--	--	--

Wskaźniki:

- liczba zorganizowanych kampanii edukacyjnych i informacyjnych
- liczba rozpowszechnionych materiałów o charakterze informacyjno-edukacyjnym

Cel 5. Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przemocą w rodzinie oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu.

Lp.	Zadanie	Działania	Realizatorzy/ Partnerzy	Termin realizacji
1.	Doskonalenie grup zawodowych zaangażowanych w problematykę przemocy w rodzinie oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu:	-uczestnictwo w szkoleniach, doradztwie, warsztatach, konferencjach przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc, w tym szkolenia z zakresu diagnozowania przemocy w rodzinie, realizacji procedury Niebieskiej Karty, - organizowanie spotkań mających na celu wymianę doświadczeń oraz pomoc w sytuacjach trudnych,	- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rypinie - Zespół Interdyscyplinarny - Komenda Powiatowa Policji w Rypinie - Placówki oświatowe z terenu Miasta Rypin - MKRPA w Rypinie - kuratorzy	Działanie coroczne 2021 - 2024

Wskaźniki:

- liczba szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- liczba osób, które zostały przeszkolone

Cel 6. Oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie

Lp.	Zadanie	Działania	Realizatorzy/ Partnerzy	Termin realizacji
1.	Przeprowadzanie działań motywujących do zmiany zachowań:	- rozmowy motywujące do zmiany zachowań, - występowanie z zawiadomieniami do prokuratury o podejrzeniu popełnienia czynów określonych w art. 2 § 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie - kierowanie do udziału w działaniach korekcyjno-educacyjnych dla sprawców przemocy, - motywowanie do udziału w terapii uzależnień.	- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rypinie - Zespół Interdyscyplinarny - Komenda Powiatowa Policji w Rypinie - MKRPA w Rypinie - kuratorzy	Działanie stałe – realizowane corocznie 2021 – 2024

Wskaźniki:

- liczba osób które przystąpiły do programu
- liczba osób, które ukończyły program

IV. REALIZACJA PROGRAMU

1. ADRESACI PROGRAMU:

- 1) ogół społeczeństwa, w tym osoby zagrożone przemocą w rodzinie;
- 2) osoby dotknięte przemocą w rodzinie;
- 3) osoby stosujące przemoc w rodzinie;
- 4) świadkowie przemocy w rodzinie;
- 5) pracownicy instytucji i służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

2. REALIZATORZY PROGRAMU

Program Przeciwdziałania Przemocy i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie będzie realizowany w latach 2021-2024 przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rypinie we współpracy z lokalnym samorządem, instytucjami i organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami, które zajmują się kwestiami przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W celu sprawnego i skutecznego przeciwdziałania przemocy w rodzinie konieczna jest partnerska współpraca między instytucjami nadzorującymi i realizującymi zadania w tym zakresie.

Przy realizacji programu współpracować będą następujące podmioty:

- Zespół Interdyscyplinarny w Rypinie,
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rypinie,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Rypinie,
- Policja,
- Prokuratura Rejonowa w Rypinie,
- Sąd Rejonowy w Rypinie,
- Placówki służb zdrowia,
- Placówki oświatowe,
- Organizacje pozarządowe działające na rzecz dziecka i rodziny.

3. PRZEWDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU:

Przez realizację celów Programu zakłada się:

1. Zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie.
2. Spadek liczby przypadków przemocy w rodzinie.
3. Udzielanie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.
4. Usprawnianie systemu pomocy rodzinom dotkniętych przemocą.
5. Zwiększanie zaangażowania społeczności w sprawy przeciwdziałania przemocy.
6. Zbudowanie systemu działań w zakresie pomocy rodzinom i osobom dotkniętych przemocą.
7. Niwelowanie skutków zjawiska przemocy.

8. Zwiększenie świadomości dzieci i młodzieży dotyczących zagrożenia płynących z uzależnienia występującego problemu.

9. Zmniejszenie skali występujących w rodzinach dysfunkcji, wynikających z przemocy.

4. CZYNNIKI GWARANTUJĄCE WŁAŚCIWĄ REALIZACJĘ PROGRAMU

1. Poparcie działań i współpraca z samorządem
2. Dobra znajomość środowiska przez pracowników socjalnych
3. Kompleksowa współpraca służb i instytucji na terenie miasta oraz poza nią
4. Otwartość i chęć współpracy specjalistów
5. Silne więzi rodzinne, chęć zmiany i wyjścia z kryzysu

5. ZAGROŻENIA W REALIZACJI ZADAŃ

1. Stereotypy panujące w środowisku na temat przemocy w rodzinie
2. Bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych
3. Brak współpracy rodziny w zakresie przewycięzania kryzysów
4. Problem uzależnienia od alkoholu w rodzinach, ubóstwo
5. Brak infrastruktury socjalnej w mieście
6. Brak lub zbyt mała współpraca interdyscyplinarna
7. Brak motywacji ekonomicznej dla członków zespołu interdyscyplinarnego

V. MONITOROWANIE I EWALUACJA PROGRAMU

Za monitoring i ewaluację programu będzie odpowiadał Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rypinie. Monitoring umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności oraz podejmowanie działań korygujących. Uzyskane informacje pozwolą na planowanie działań, rozwijanie programu w przyszłości. Raport w formie sprawozdania będzie corocznie przedkładany Burmistrzowi Miasta Rypin w terminie do dnia 31 marca.

VI. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Finansowanie realizacji zadań programu będzie dokonywane ze środków własnych gminy. Zakłada się możliwość finansowania programu z dotacji uzyskanych z budżetu państwa oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł np. funduszy unijnych. Ponadto uwzględnia się finansowanie działań ze środków pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, kiedy działania w związku z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie oraz ochroną ofiar przemocy w rodzinie, związana będzie z wystąpieniem jednocześnie problemów alkoholowych.

VII. ZAKOŃCZENIE

Problem przemocy może pojawić się w życiu każdego człowieka, bez względu na wiek, płeć, poziom wykształcenia czy status materialny. Żaden człowiek nie może być jednak na nią skazany.

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy na lata 2014-2020 obejmował działania profilaktyczne oraz formy pomocy świadczonej na rzecz rodzin zagrożonych problemem przemocy. Dotychczas podejmowane działania pozwoliły na zrealizowanie celów szczegółowych określonych w wyżej wspomnianym Programie.

Bardzo ważne jest, aby w dalszym ciągu kontynuować działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i realizować zadania, które nakłada na Miasta i Gminy Ustawodawca.

Należy przede wszystkim rozpoznawać potrzeby osób uwikłanych w problem przemocy, jak również wspierać specjalistów, którzy realizują zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Dostosowanie rozwiązań programowych do faktycznie występujących problemów, z jakimi borykają się rodziny zagrożone kryzysem jest jednym z podstawowych założeń programu. Dzięki temu jego realizacja w znacznym stopniu zwiększy efektywność działań profilaktycznych oraz wspierających w sytuacjach problemowych, podejmowanych przez różne podmioty na rzecz przeciwdziałania dysfunkcjom i przywrócenia rodzinie możliwości prawidłowego funkcjonowania.

Szczególne znaczenie ma rozwijanie współpracy międzyinstytucjonalnej, dające gwarancję skuteczności podejmowanych działań w przeciwdziałaniu zjawisku przemocy i ochronie ofiar przemocy.

Zjawisko przemocy w rodzinie, ze względu na swoją złożoność, zasługuje na miano problemu interdyscyplinarnego i wymaga międzysektorowej ciągłej współpracy wielu instytucji i organizacji pośrednio lub bezpośrednio związanych z problematyką przemocy w rodzinie. Tylko podejmowanie wspólnych, systematycznych i ciągłych działań może w sposób skuteczny przyczynić się do zmniejszenia skali zjawiska przemocy w rodzinie.

Realizowanie zadań zawartych w prezentowanym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy na lata 2021-2024 przyczyni się do podnoszenia świadomości społecznej, która konieczna jest aby przemoc była ujawniana i aby możliwe było podjęcie właściwych środków pomocy dla potrzebujących i zapobieganie kolejnym aktom przemocy.

Przewodniczący
Rady Miasta Rypin
S. Malinowski
mgr Sławomir Malinowski